

redakce Dr. Novák, Dr. Jindřich, Dr. Švehla, Dr. Basch, Dr. Dlouhý, Dr. Vaněček, Dr. Vybral, Dr. Čakrt, Dr. Pošvár, Dr. Reichert, Dr. Režný, Dr. Štafl, starosta »Všehrdu« JUC. Šebor, JUC. Kubálek, JUC. Kapras, JUC. Müller, JUC. Horák, JUC. Plecítý. — V debatě probrány tyto body: Prof. Dr. Čáda podal celkovou situační zprávu jak finanční, tak i redakční a administrativní. Za docílené radostné výsledky vzdán mu pražskou redakcí vřelý dík. Projednána otázka nákladu prvních čísel ročníku, otázka formální úpravy rukopisů, jakož i podrobnosti nové rubriky zpravodajské.

Redakční rada brněnská konala svoji schůzi dne 15. září 1931 za předsednictví Dra Gerliacha a účasti prof. Dra Čády a kol. Bulína, Drosá, Jelínka, Dra Koukala, Dra Svobody, Dra Kojeckého, Dra Wierera, Dra Kubeše, Uličného a Chytila. První letošní schůze jest v jistém smyslu jubilejní, neboť zahajuje se jí nové desítiletí brněnské kooperace na časopisu. Jednáno o příspěvcích a recenzích do následujícího čísla »Všehrdu«.

Redakční rada brněnská konala schůzi dne 16. října 1931 na právn. fakultě za předsednictví docenta Dra Z. Neubauera. Zúčastnili se jí prof. Dr. Čáda a kolegové Chytil, Vitz, Hromadová, Dr. Vašina, Dr. Kubeš, Peterka, Žáček, Dr. Koukal, Dr. Gerlich, Kunc, Dr. Wierer, Dr. Kojecký, Borkovec. V debatě byly probrány tyto nejdůležitější body: Debata o minulém čísle »Všehrdu« a příspěvcích pro příští čísla. Debatováno o novém občanském zákoníku, o biskupské konferenci, o poměrech Hlučínska, o nových knihách atd.

Literatura

Doc. Ing. L. Špírk—Ing. B. Jarchovský: Patentová ochrana a praktické zužitkování vynálezů. Stran 108. Cena brož. Kč 15.—, váz. Kč 20.—. Nákladem vlastním. Naše poměrně dosud chudá literatura, týkající se patentního práva, byla obohacena v minulých dnech spiskem, dotýkajícím se nejdůležitějších otázek tohoto oboru. Již jména obou autorů, z nichž prvý je docentem patentové ochrany vynálezů na české technice v Praze a druhý patentním zástupcem, dokazují, že se zde spojila theorie na slovo vzatého odborníka, s praxí v jednotný celek. U Doc. Špírka není to prvá kniha, má za sebou řadu odborných článků v různých časopisech a dvě knihy: »Patentování vynálezů« Praha 1925, nakl. Kober a »Patentní právo« Praha 1927, nakl. Petr. — Jak již v předmluvě autoři dovozují, kniha jest určena pro vynálezce, kruhy technické, průmyslové a národohospodářské. I právníci naleznou v ní mnoho poučení. Vyniká přehledností.

Jest rozdělena na 12 kapitol, v nichž autoři pojednávají o vzniku a vývoji patentové ochrany vynálezů v jednotlivých státech. O patentové ochraně a továrním výrobním tajemství. O různých druhích patentů a tajných patentech, Zkoumají národohospodářskou cenu patentu a vynálezu. Uveřejnění nebo vystavení vynálezu, může býti na překážku jeho patentovatelnosti.

Pro technika a vynálezce důležité jsou pokyny, jak přihlásiti vynález v cizině. I stát má značný užitek z patentové ochrany, nehledě ani k placeným ročním poplatkům. Při posuzování praktické ceny vynálezu dlužno postupovati obezřetně, proto nejlépe předem se poraditi s odborníkem, zda vynález může vésti k patentování i zda se uplatní s určitým finančním prospěchem pro vynálezce.

Jedněmi z nejzajímavějších kapitol jsou otázky prodeje patentů nebo licencí na užití patentu. Úvahy podnikatelovy před přijetím vynálezu k tovární výrobě a o koupi cizího vynálezu nebo patentu.

Zaměstnanci vstupujícím do průmyslového závodu nebývá vždy zplna jasno jak daleko sahá právo zaměstnavatelovo na využití vyná-

ležů, jež byl zaměstnanec učinil v době svého služebního poměru. Zaměstnancům při jejich vstupu do služby bývá obyčejně předkládána kolektivní smlouva či individuální, jejíž náležitosti vytčeny jsou patentním zákonem v §u 5. Takové smlouvy, které odmítají zaměstnanci právo na přiměřenou náhradu za vynález, jsou neplatny.

Ježto nedostatek hmotných prostředků bývá často hlavním ba i jedinou závadou v praktickém provádění a zužitkování vynálezů, odporučuje se v takových případech vejíti ve společenství s finančně silnými jedinci nebo se skupinou takových jedinců. Na vzor je připojena jednoduchá smlouva, spisovaná za tím účelem.

Kapitola o licenčních smlouvách vykládá pojem licence a její druhy, jako licence výlučná, jednoduchá a nucená. Jak se licence převádí (srv. Všeherd, XII, č. 8.: Licence k patentu).

V kapitole o patentování vynálezů v cizině a výlohách s tím spojených rozváděny jsou zásady vytčené již v kapitole o národohospodářské ceně patentu a vynálezce je upozorňován na překážky, jež ho čekají a jak se jich může vystříhati. — Velmi důležitý je připojený přehled způsobu patentové ochrany v jednotlivých státech.

Základem mezinárodního práva patentního, jest unijní smlouva, sjednaná v Paříži 1883, od té doby již několikrát revidovaná. Její zásady jsou stručně vytčeny v kapitole o reformách patentního práva, která obsahuje také srovnání našeho patentního práva s právem rakouským a zmiňuje se stručně o nové osnově čl. patentního práva, která se dosud nalézá v připomínkovém řízení.

V poslední kapitole líčí se ostatní druhy ochrany živnostenského vlastnictví a uvažuje se o jich výhodách i nevýhodách oproti ochraně patentové. Novou vymožeností i pokrokem je ochrana duševního majetku před nekalou soutěží (zák. č. 111/27 Sb. z. a n.), jež kryje nyní mnohé případy ochrany živnostenského vlastnictví, jež dříve ochrany nepožívaly.

Ke konci knihy je pak připojeno ještě »to důležitých upozornění« pro vynálezce. Kniha je dokonalým vzorem příručky jak svojí vnější úpravou, tak i obsahem.

Dr. Reichert.

Dr. Ladislav Navrátil: Od výrobce k spotřebiteli. Nákl. E. Wein-
furtra v Praze 1931, str. 80, za Kč 7. — Nejdůležitější otázkou současného hospodářského života je beze vší pochyby problém nejuvhodnější distribuce statků. Dalo by se předpokládati, že boj různých složek o primát v distribuci rozhodne sám konsument. Avšak ve skutečnosti nejsou poměry tak jednoduché, neboť spotřebitel i celý distribuční zápas stojí pod mocnými politickými vlivy, o nichž nevíme bezpečně, zda povedou k uplatnění složky konsumu nejprospěšnější. V tomto boji je nejpovážlivější situace obchodu jednotlivcov, který je zvláště v poslední době zatlačován stále více a více do pozadí, a to jednak umělými zásahy se strany státu, jednak expansivností nových distribučních forem (družstevnictví a obytné organizace výroby). Autor, vysoký úředník ministerstva obchodu, snaží se v recensovaném spise postavit obchod do příznivějšího světla. S ušlechtilou výmluvností usiluje o to, aby vyvrátil názor, v obecnstvu dnes již hojně rozšířený, že obchod zdražuje zboží. Podle Navrátila, ať jde zboží ke spotřebiteli přes velkoobchod a maloobchod, jen přes maloobchod či přímo z továrny, je třeba vykonati vždy stejné kvantum práce, jejíž rozdíl spočívá jen v jejím rozložení. To, co nazývá Munk otázkou zevní racionalisace distribuce, je tedy dru Navrátilovi problémem, který stojí v popředí jeho úvah. Sám si také klade námitku: „— a co Baťa?“ Podle autora nelze hledati hlavní příčiny Baťových úspěchů v Baťové prodejní organizaci, nýbrž v samé povaze vyráběného zboží, schopného velikolepého standardu, v tuhé výrobní organizaci zlinských podniků, jakož i v okolnosti, že Baťa prodává jen za hotové. Je na druhé straně s dostatek známo zatížení obchodu splátkovým systémem a jinými druhy financování konsumu. Než nejen velkoobchod, pronikající hospodárně a levně do nejmenších obchodů, i maloobchod si uhazuje své

existenční oprávnění. Značně rozšířený populární blud o vysokých ziscích zprostředkovatelů je neudržitelný a bylo by vhodné se s ním vypořádati. Do přiměřených mezí odkazuje obchodnické výdělky nesnadná konkurence a jejich mírnost dokazují statistiky (u nás jen asi polovina obchodních podnikatelů by dosáhla svými zisky ročního existenčního minima Kč 7000). Pěkné na Navrátilově práci také je, že nevychází nikde s úzkého stavovského hlediska obchodnického, ale že snahou o porovnání racionelnosti jednotlivých distribučních složek sleduje prospěch konsumentů. Spis je ostatně určen především širšímu publiku. Poutavost líčení a srozumitelný sloh umožní jistě knize splnit na této cestě její poslání. JUC. F. Potužil.

Dr. Gustav Pirchan: Böhmen und das Reich. Praha, 1931, nákl. Deut. Verein zur Verbreitung gemeinnütziger Kenntnisse, ss. 15 in 8. Sammiung č. 621, Kč 2.30. — Profesor německé university a ředitel archivu ministerstva vnitra Dr. Pirchan vydává tiskem svoji přednášku v libereckém lidovému spolku o poměru Čech k říši. Předností jeho studie je jasné a zhutněné podání celého vývoje otázky a výstižného přehledu dosavadních mínění vědeckých pracovníků. Staví se zcela objektivně k jednotlivým míněním, jež obvykle zaznamenává s hlediska vývojového. Pirchan vidí, v českém státě půdu, kde se od věků odehrává zápas směrů východních se západními, a jehož je to také historickým posláním. Proto i jeho přednáška vyznívá smířlivě také jako napomenutí Němcům českým pro jejich politiku: spolupůsobiti, aby tyto směry se vyrovnávaly bez tragických konfliktů a přejímaly od sebe, co dobrého mají. Ca.

Dr. Josef Kliment: Úvod do studia právnického. Praha, 1931. Vše- hrd, ss. 57 in -8. Publ. Všehrdu č. 150. — Přechod ze střední školy na školu vysokou je i pro nejsvědomitějšího studenta těžký a tím těžší je vstup na fakultu právnickou, k níž vlastně není valně žádný středoškolaček připraven, třebaž většina jich právě se obrací na studium práv. Proto kniha Klimentova přijde jistě velmi vhod. Nepochybují ovšem, že o tom, jak usnadnit přestup hranice, vymezující středoškolské studium, mínění subjektivně se budou rozcházet, ale to neuběře chvály iniciativní práci Klimentově, protože před ní všechny příručky (na př. Jiráskova a pod.) se obmezovaly jen na pokyny pro zápisy a zkoušky. Naproti tomu Kliment pojímá svůj úkol vedle těchto informací i tak, že podává vstupujícímu studentu též nástin povahy universitního studia (kap. I.) se stručným přehledem historie Karlovy university a pak zhuštěné poučení o základních pojmech právních (kap. II. a III.). Kliment pracoval tu vskutku bez předcházející literatury a proto tam, kde by si i snad referent se svého subjektivního stanoviska přál doplnění, nemůže než vysloviti radost nad výsledkem. Myslím také, že praxe a delší zkušenosti, kterým tento úvod bude pevným základem, poskytnou autorovi mnoho podnětů a bylo by dobře, kdyby i ostatní učitelé a rovněž studenti pověděli, kde by si bylo přáti doplňků. Se svého stanoviska proto přináším zatím několik upozornění: tak by bylo dobře, když už autor vysvětlil (po prvé!) studentům správný pojem akademické svobody, podati i pojem exempce universitní půdy: že jde tu jen o usus, respektovaný a rozumně hájený, ale jinak, že privilegium universitního fora zaniklo se zrušením zvláštního universitního soudnictví za Josefa II. Stran výkladu zkratky JUDr. odkazují na svůj článek v tomto listě (roč. IX., str. 108). — Bylo by si přáti, aby tento úvod stal se základem mnohým dalším vydáním a aby byl vyhledáván posluchači, jak si pro svou užitečnost zaslouhuje. Ca.

Miloš Kratochvíl: Šestipanské úřady v Starém a Novém městě pražském do r. 1547 a jejich knihy. -ss. 116 in -8. — **Marie Válková-Frýzová: Úřad purkmistra pražských viničných hor.** -ss. 148 in -8. Obojí: Praha, 1930, nákl. obce. Zvláštní otisky ze Sbor. příspěvků k děj. m. Prahy, sv. VI. — Obě studie jsou dalšími příspěvky k dějinám právních zřízení města Prahy a protože Praha byla vždy mezi českými městy vedoucím vzorem, jsou obě práce vlastně důležité pro všechna česká města. Než i samy o sobě tyto studie zaslouží si po-

zornosti, zvláště s právního hlediska, třebas zde na tomto místě lze upozorniti jen na několik nejdůležitějších bodů.

K r a t o c h v í l se zabývá t. zv. šestipány, úřadem to, jež časově sleduje od počátku stol. XIV. a podle kompetence k augspurským »baumeistrům«, jejichž obdobu nalézáme i v Plzni. Agenda pražských šestipánů byla ovšem značně rozsáhlá a proto také jejich kompetence se značně rozšiřuje. Autor jistě dobře vyzoroval spojitost vzrůstu moci tohoto úřadu se vzrůstající samosprávou, s níž byl tento úřad spjat tak silně osudem, že s jejím okleštěním za Ferdinanda I. i šestipáni poklesají na pouhý úřad stavební policie. V plném rozvoji byl úřad šestipanský velmi členitě organisován a Kratochvíl podrobně líčí nejen ustanovení o členech úřadu, nýbrž i způsob jejich úřadování, zejména jejich účtování (které mimochodem řečeno bylo zcela na výši soudobé účetnické techniky!) a pak kompetenci. Příslušnost šestipánů záležela zejména ve správě obecního majetku a proto jim také byl svěřen dohled na vesnice patřící k městu. Vedle toho jejich velikým oborem byla tržní policie a vše k ní příslušející. Všechna důležitost hospodářského významu městských trhů se projevuje i v úřadě šestipanském. Konečně pak nejdůležitější jeho funkci, soudní, probírá Kratochvíl na konec jako důsledek kompetence dříve uvedené. V soudnictví předem byl jim delegován dozor vrchnoporučenský, pokud byl svěřen městu. Z dozoru nad městskými vesnicemi vyplývá i soudnictví nad poddanými obyvateli těchto vsí. Největší a nejdůležitější však obor byla přece jen policie stavební v nejšířším smyslu pojmu. Zde je pro právníka mnoho velmi důležitého se stanoviska práva soukromého jako immissie (str. 47 a j.), stavební povolení a dozor nad jeho dodržováním, zvláště v židovském městě, kde domy byly reálně děleny (53) atd. Podstatná část práce je pak zabrána diplomatickým rozbořem kanceláře šestipanského úřadu a jejich knih. Srovnáním šestipánů staroměstských s novoměstskými vyplývá, že Nové město jako v mnoha jiných příležitostech sledovalo vzor města Starého.

Druhá publikace, práce Dr. V á l k o v é věnována je dosti opomíjenému úřadu perkmistrovskému, který byl právní instancí ve věcech, týkajících se vinic. Zde sluší pro pochopení významu viničného čili perkrechtního práva připomenouti hospodářskou základnu tohoto odvětví a vskutku lze litovati, že autorka byla obmezena jen na pražské poměry, třebas v úvodní kapitole připamatovala správně, jak zvláště Karel IV. pochopil hospodářský význam vinařství a jak se docela podle moderních zásad snažil zvýšit domácí produkci vlastních vín proti dováženým cizím. Úvod je sice stručným, ale přece jen velmi dobrým a hutným přehledem viničného hospodářství u nás až do doby Ferdinanda I., jíž Válková obmezila svou práci. Jejím vlastním tématem byl úřad perkmistrovský jako správce hor viničných, který byl založen od Karla IV. kolem r. 1358. Organisaci úřadu probírá v kapitole II. Po stránce právní je nejdůležitější kompetence perkmistra, která se neobmezuje jen na věci trestní, kde ovšem příslušnost se jeví jako výhradná, ale i na soudnictví nesporné. Jde tu vesměs o delegaci, která se však zakládala vesměs na privilegii Karlových. Konečně jako nejdůležitější součást studie jsou stati o úředních listinách a knihách. Podrobně diplomatickým rozbořem zkoumá Válková jednotlivé písemnosti a lze říci, že látku tak dalece vyčerpala, že asi sotva bude možno cokoliv k ní přičiniti. Zejména pro další badatele bude jistě velmi vítány listář, který je připojen ke konci publikace a jež sleduje listiny od r. 1368 až do 1463.

Základní pojetí obou prací a důkladné zpracování témat v obou případech zabezpečí jim, že se k nim budeme vracet při všech otázkách, které s jejich tématy souvisejí. Ča.

Dr. Adolf Merkl: Obecné právo správní. Díl I. Praha-Brno, 1931. Nakladatelství Orbis. Sběrky spisů právnických a národohospodářských sv. LI., stran 184 + XV, cena 45 Kč, 8°. — Merklovým »Obecným právem správním« dostává se nám po Kelsenových »Základech obecné teorie státní« k opětovnému podnětu Weyrovu druhého překladu zna-

menitého díla školy normativní. Merklovo dílo jest zajímavě především po té stránce, že jím normativní teorie, po éře brilantní polemiky a apologie, zdůrazňovavší proti metodologickému synkretismu panující nauky namnoze jen čistotu pojmů, tož stránku ryze formální, obrací svou pozornost k systematickým pojmům právním. Tato skutečnost plyne už z předmluvy autorovy, když vymezuje předmět svého zkoumání. Celé dílo aplikuje základní Kelsenovo pojetí státu jako systému právních funkcí. Také správu nutno takto chápati, neboť, nemá-li býti jevem metajuristickým (rechtsfreie Verwaltung), musí se projevovat ve formách právních. Obecným právem správním — a v tom právě spočívá o b j e v i t e l s k ý čin autorův — rozumí Merkl poznatky získané abstrakcí z jednotlivých konkrétních dílčích řádů správního práva. Positivní právo správní jest mu tedy materiálem, na němž zjišťuje specifické vlastnosti každého správního práva a typické rysy, jež vykazují aspoň většina správních řádů. Dosavadní nauka o obecném právu správním se omezovala podati obecnou část konkrétního správního práva, Merkl chce vytvořiti svým pojetím obecného práva správního analogon obecného práva státního.

I. díl Obecného práva správního se dělí na dva oddíly. První oddíl podává základní pojmy nauky o správním právu. Autor vyšetřuje nejprve pojem správy a definuje ji nejdříve negativně jako souhrn státní činnosti, který zbude vyloučíme-li zákonodárství a soudnictví. Zkoumaje dále pojem vychází z myšlenky stupňovité výstavby právního řádu. Pozorujeme-li totiž právní řád vidíme, že ona Weyrova pyramida norem se skládá z jednotlivých stupňů, jež jsou nestatejné vzdáleny od normativního ohniska právní relevance celé této hierarchie norem. A Merkl běže právě za kritériem rozdílu mezi exekutivou (výkonem práv. řádu v nejš. sm.), kam zařazuje správu a zákonodárstvím, t. j. pravotvorbou, vzdálenost jednotlivých aktů správních, pokud se týče zákonodárných od ústavy, jakožto normativního ohniska. Zákonodárné akty jsou bezprostředně ústavou delegovány, soudní a správní (exekutiva) prostředně a to pomocí aktů zákonodárných. Rozdíl mezi pravotvorbou a výkonem práva jest však relativní a možno i ve správě naléztí akty pravotvorby a exekutivy a tudíž onen rozdíl mezi pravotvorbou a výkonem práva. Má-li se však zákonodárství pojímati jako protiva správy, což jest systematicky vhodné, nelze naléztí jiného rozdílu, než že zákonodárství jest výkon ústavy, exekutiva výkon zákonů. Vedlejším výtěžkem tohoto zkoumání jest ještě juristický důkaz o vadnosti oné ominosní tripartice státních funkcí (Montesquieu) na třech činnostech navzájem koordinovaných: zákonodárství, soudnictví a správa.¹⁾ Konečně třetí zastavení autorovo jest věnováno zkoumání poměru správy a soudnictví. Zjišťuje především, že nelze naléztí rozdílů kvalitativních mezi oběma pojmy; tento nedostatek však velmi ztěžuje rozlišení obou pojmů, neboť k němu nestačí rozdíly kvantitativní. Jediný rozdíl, k němuž autor dospívá cestou neobyčejně duchaplného zkoumání všech možných dosavadních názorů na rozdíly mezi justicí a správou — jest rozdíl organizační; soudcové jsou právním řádem nadáni určitými vlastnostmi (nezávislost, nesaditelnost a nepřeložitelnost, pokud se týče ještě schopnost zkoumatí platnost nařízení), kterých úřady správní nemají. Merkl rozvíjí tento poznatek a dospívá k pojetí správy jako funkce správních orgánů, determinované příkazy orgánů nadřazených.

Stanoviv pojem správy, vyšetřuje autor hlavní dějinné typy správy, přechází k pojmu správního práva jako obsahově kvalifikované části právního řádu a to tak, že se jím upravují právní funkce, které možno determinovati příkazy a dotýká se kriticky tradičního zařazování správního práva do oboru práva veřejného. Proti tomuto tradičnímu pojetí staví Merkl svoji systematiku. Vychází z myšlenky stupňovité výstavby

¹⁾ (Důvod, proč se autor dotčeným trojdělením vůbec zabývá, dlužno spatřovati především v té skutečnosti, že téměř všichni zákonodárci pojalí Montesquienovu konstrukci do svých právních řádů.)

právního řádu a zcela důsledně dovozuje, že zákonodárství tvoří vyšší stupeň v pyramidě právních norem než exekutiva a je tudíž na snadě dělení na právo ústavní a výkonné (Vollzugsrecht). Rozděluje-li se pak výkonné právo na justiční a správní, není to odůvodněno různým pořadím ve stupňovité výstavbě právního řádu (jdeť z tohoto hlediska o zjevy koordinované), nýbrž rozdílem ve formě právních norem; správa totiž může být determinována příkazy, nikoliv justice. Jinými slovy: aplikační činnost správního orgánu, jako činnost rozumová a volná, může být determinována příkazy, takže správní orgán bude determinován jednak právní normou, jednak příkazem nadřízeného úřadu, což ovšem u justice jest zcela vyloučeno. Na konec vymezuje Merkl předmět nauky o správním právu. Zavrhuje metodicky nepřipustný pluralism předmětů správní nauky tradiční. Předmětem juristické disciplíny o správním právu je jediné správní právo, při čemž správa se chápe jakožto funkce správního práva. Merklovo pojetí obecného práva správního bylo naznačeno shora.

Druhý oddíl (Právní řád) správy zabývá se neobyčejně podrobně právními prameny správního práva. Nejzajímavějším důsledkem tohoto výkladu jest závěr o technice správní normotvorby: není zde velikých zákoníků (jako v justici), nýbrž materiální speciální zákonodárství v převážné formě nařízení. Důvodem této zákonodárné techniky jsou legislativně-politické postuláty, které klademe na správu, totiž, aby rychle vyhovovala své obsahové mnohotvárnosti.

Následuje pojednání o subjektivních právech veřejných. Merkl odmítá představy panující nauky a dospívá k závěru, že subjektivní práva veřejná jsou povinnosti a oprávnění konstituovaná právními normami. Skvělou, doposud, tuším, nevyslovenou a neformulovanou myšlenkou jest Merklovo pojetí t. zv. právního uvažování. Autor, odmítnuv předem názor, který přisuzuje volně uvažování toliko orgánům správním, konstatuje, že možnost uvažování nezakládá se na empirických ustanoveních pozitivního práva, nýbrž plyne logicky nutně ze stupňovité výstavby právního řádu. Podle tohoto pojetí totiž, jeví se ze dvou daných norem jedna vždy relativně abstraktnější, druhá relativně konkrétnější. Relativně abstraktní norma, pokud se týče akt, nemůže akt relativně konkrétní (a jemu tudíž podřazený) nikdy úplně determinovati, takže je pouze jednou determinantou v konkretisačním procesu; druhou determinantou je uvažování orgánu, který konkretisační proces provádí. Při aplikaci právní normy musí být dána, a to logicky nutně, dvojitá determinace: heteronomní determinace právní normou a autonomní determinace volným uvažováním aplikujícího orgánu. Toto uvažování pak bude volné, zůstává-li norma aplikačnímu orgánu právo i zda má něco uskutečnit, i co má uskutečnit, i jak to má uskutečnit. Opačný případ bude právní vázanost v nejužším smyslu, kdy ovšem uvažování orgánu zcela nemizí, ale omezuje se na formalitu zcela vedlejší. Jest tudíž uvažování právně teoretickou nutností, která spočívá v podstatě exekutivy, jakožto konkretisace abstraktních norem. Nelze tudíž mezi jednotlivými akty co do volného uvažování shledati rozdíl ani principiální ani kvalitativní, nýbrž toliko graduelní a kvantitativní. Závěrem rozvíří autor podrobně základní myšlenku celého svého díla, totiž thesi o stupňovité výstavbě právního řádu. Zde sluší k tomu dodat, že základem juristického chápání správy musí být nutně možnost pojímání ji jako právní funkci, jinými slovy, správa musí být determinována právem (stačí zajisté pouhá kompetenční norma správních úřadů). To jest právně teoretickou nutností.

Překlad tohoto znamenitého díla pořídil JUC. Václav Chytil. Byla to práce velmi obtížná a překladatel může být spokojen s jejím výsledkem. Dílo se pěkně čte, jen někde byla obětována českost věty přesnému smyslu německého originálu.

Dílo bude vítané nejen studujícím práv, ale též praktickým právníkům, jimž je sluší zvláště důtklivě doporučiti. Karel Jelínek.

Družstevnictví a jeho hospodářské a sociální poslání v Československé republice, publikace Sociálního ústavu č. 53, v Praze, 1931, 8°.

stran 161, cena 25 Kč. — Kniha obsahuje cyklus přednášek o družstevním hnutí, které uspořádal Sociální ústav a o kterých jsme již referovali v minulém ročníku našeho časopisu (ročník XII., strana 267). Uveřejněním tohoto cyklu přednášek chce Sociální ústav upozorniti veřejnost na důležitý význam družstevnictví v nynějším hospodářském životě, zejména pak pro vybudování nového hospodářského řádu.

Dr. Jindřich.

Výklad k zákonu o započítání poloviny nepojištěné doby služební podle zákona o pensijním pojištění soukromých zaměstnanců. Nákladem Jednotného svazu soukromých zaměstnanců v Praze, 1931, 8^o, stran 36, cena Kč 3. — Poslanec Robert Klein, který byl také zpravodajem při projednávání zákona v poslanecké sněmovně, zmiňuje se úvodem o důležitosti zákona, o jeho účincích a vývoji, jakož i o tom, v jakém směru třeba v oboru pensijního pojištění soukromých zaměstnanců dále pracovati. Brožurka vysvětluje podrobně význam zákona pro jednotlivé kategorie pojištěnců a důchodců, uvádí konkrétně, kdo může žádati o započtení nepojištěné doby, kam se má žádost podati a jaké doklady je třeba k ní připojiti. Knížka pojednává dále všeobecně o důležitých ustanoveních pensijního zákona soukromých zaměstnanců ve vyšších službách se vztahem k novému zákonu i o všech důležitých lhůtách; svou přehledností a jasnou stylisací staně se účelnou pomůckou všem, kterým je míněna.

Dr. Jindřich.

JUC. F. Potužil: Sociální pojištění a doba. Nákladem Svazu zaměstnanců soc. pojišť. ústavů, Praha 1931, 8^o, stran 105, cena 12 Kč. — Kniha zahájena jest předmluvou řed. Dra J. Gallase, kde se poukazuje na skutečnost, že tím, že Svaz zaměstnanců soc. pojišť. ústavů ujal se vydávání sociálně pojišťovací literatury, prokázal, že je si vědom toho, že péče Svazu o členstvo musí se projevovati nejen po stránce materiální, nýbrž i po stránce odborné, t. j. zvyšovati odbornou znalost svého členstva a tím přispívati k zdokonalení a ku správnému chápání a provádění našeho sociálního pojištění se strany celé zúčastněné veřejnosti. Autor rozdělil svou práci na čtyři kapitoly a závěr, v nichž uvažuje o sociálním pojištění a veřejném mínění a pojednává o hospodářském stavu sociálního pojištění; pak přechází k úvaze o vzniku a vývoji sociálního pojištění v moderní společnosti a dokazuje jeho normalnost jako konkrétní universálního společenského jevu. Konečně podává kniha přehled funkcí sociálního pojištění a zmiňuje se o jeho vývoji a o moderních vlivech racionalisačních. Knížka, která psána je slohem přístupným, splní jistě účel, pro který byla míněna.

Dr. Jindřich.

Dr. Jar. Voska: Konkursní, vyrovnací a odpůrcí řády. Právnícké knihkupectví a nakladatelství Linhart a Pekárek. Stran 744. Cena váz. v polokůži Kč 75. — Dílem tímto se uvádí nová sbírka komentovaných zákonů, vydávaná mladým nakladatelstvím, a uvedla se velice pěkně. Autor osnovy zákona min. rada Voska, jehož vydání konkursního zákona za platnosti starého práva bylo vydáním vzorným, vydal nyní nový unifikovaný zákon podle osvědčených intencí dřívějších. Jeho vydání obsahuje text zákona, odkazy na souvislá ustanovení jiná, soudní rozhodnutí a výklad zákona. Praktický právník má zde v knize vše a pak vždyť dílo jest upravováno pro právníky, u nichž se předpokládá aspoň povrchní znalost stavby zákona. Výklady autorovy vyznačují se jasností a stručností. Úprava jest dobrým doporučením nakladatelství, stejně jako prodejní cena publikace.

dnk.